

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > דע את עצמך 001 אני נשמה

דע את עצמך 001 אני נשמה

מקור היניקה - רק מהתורה הק'

ראשית ברצוני להודות לקב"ה שזיכני לדבר בפני אנשים הצמאים ומשתוקקים להרחיב את העולם הרוחני הפנימי שלהם, ויהי רצון שיהיו הדברים לתועלת.

אקדים ואומר, בדרך כלל כשאדם מנסה להעביר דברים, כל זמן שהדברים הם בגדר מקובלים, ידועים, מוכרים - אין השומעים מרגישים צורך לחפש מקורות. אבל כשיש איזושהי נקודת חידוש בדברים, באופן טבעי האדם צמא לדעת מבטן מי יצאו הדברים, מהיכן.

אומר, אפוא, במילים ברורות: גדלנו על ברכי התורה הקדושה, וזולת זה אין לנו מקור אחר! לא קראתי, לא שניתי ואיני יודע ספרי חכמי אומות העולם, וגם לא חכמים אשר זה מקרוב באו והוציאו ספרים. אמונים אנו עלי' התורה הקדושה שניתנה לנו בהר סיני, וכל יניקתנו אינה אלא ממנה, כי הכל נמצא שם.

אלא שצריך עינים לראות ואוזניים לשמוע, אבל עצם דברינו - אין בהם שום תוספת על מה שנכתב בספרים הקדושים ע"י חכמינו ז"ל.

העולם הפנימי - מציאות מוחשית

קשה לבטאות את מה שייאמר בביטוי של הרצאה, ואגדיר מדוע.

הסיבה שמחמתה הגעתי לדבר, היא מחמת יעוד פנימי, הכרה שיש עולם מסוים שהוא קיים, ובמילים יותר אמיתיות: הוא יותר קיים מהעולם שאותו אנחנו מכירים באופן המוחשי, אבל הוא נעלם מאוד מאוד מבני האדם.

העולם הפנימי הוא עולם קסום, עולם של עונג, עולם של חיבור. הוא לא עולם של דמיונות, הוא עולם ממשי וברור יותר מהעולם המוחשי המוכר לנו: השולחן, הכסא, המנורה וכדו'.

לפעמים כשמנסים להיכנס לעולם פנימי יותר, נוטים לחשוב בתחילה שהעולם הפנימי פחות ידוע, פחות מוכר, וא"כ אולי זה דמיון, הזיות של בני אדם הרוצים לחוות כל מיני דברים, ולכן הם מדמים בדמיון המצטרף לדמיון ובונים לעצמם בנין שלם.

צריך לדעת שהעולם הפנימי הוא יותר מוחשי מהעולם בו אנו חיים! מי שאינו בטוח בכך, דומה הוא לאותו עיוור שאינו רואה מה שנמצא לנגד עיניו. הוא פונה לעומדים מסביבו ושואל: "האם בטוחים אתם שהשולחן קיים? אולי לא?..."

"מאה אחוז שהוא קיים! אין אפילו צד קטן שלא", עונים לו כולם. הם נדים לו בראשו על שאינו רואה, ומפטירים בעצב מהול ברחמים: "רחמנות עליו! שה' ישלח לו רפואה שלימה ויוכל לראות. או אז יראה נכוחה שכל שאלותיו חסרות כל בסיס".

ברור לכל בן אדם שרואה שולחן שיש שולחן, ואם בן אדם עומד לנגד שולחן ושואל האם אתם בטוחים שיש כאן שולחן, במילים ברורות: הוא עיוור, ולכן יש לו ספיקות.

העולם הפנימי הוא עולם ברור, מוחלט, וְדַאי. איננו באים לדבר כאן על דברים שיש בהם אפילו צד קטן של ספק. אלו הם דברים מאומתים, לא בשבעים אחוז, לא בשמונים וגם לא בתשעים אחוז. מאה אחוז, לא פחות!!

לכן, הביטוי של הדברים אינו ללמד אנשים, ודאי לא לגלות רעיונות חדשים, אלא לגלות עולם קיים, עולם מציאותי, קסום ומופלא.

לפני שגילו את אמריקה לא ידעו שהיא קיימת. לאחר שגילו שהיא קיימת, הרי שיש שם קרקע וכולם עומדים עליה. כיום אלו אינן רעיונות על אמריקה, זוהי מציאות, יבשת מציאותית!

כך גם הדברים עליהם נדבר, הם גילוי של מציאות, לא גילוי של רעיונות כלשהם, ולכן ברצוננו להעניק לשומעים הבחנה של מישוש בדברים, לא הבחנה של ידיעה בלבד. המטרה היא לתת לאנשים לחוות עולם אחר, לנשום עולם אחר, ולא **ללמד** אותם ידיעות שהם עדיין לא ידעו. אף שבודאי גם בידיעות טמונה תועלת גדולה, אבל המטרה הנכספת היא הכרת עולם אחר.

ננסה בעז"ה לבאר את הדברים בלשון פשוטה, בשפה קלה, שיהיו ברורים לשכון בשכלו של האדם, ולאחר מכן עליו לנסות לחיות אותם, לנשום אותם.

האם אדם מזוהה עם החלק הרוחני שבו?

ברור לכל אחד מאיתנו, שהאדם איננו רק עצמות, עור, גידים ובשר. בתוכו חבוי כח רוחני שמחיה אותו. כאשר הכח הרוחני מסתלק מן האדם - האדם מת.

הדברים הללו מוכרים היטב לכולם. בשעה שהאדם מת - העצמות, העור הבשר והגידים בתחילה עדיין קיימים, ואפ"כ הוא כבר איננו מסוגל להתנועע. זהו מופת ברור ומוחלט שמציאות האדם איננה רק הרכבת חומר, אלא היא מציאות המורכבת מחומר ורוח.

כולנו יודעים את הדברים ואין בהם שום חידוש לשום אדם. אלא, שזו ידיעה בעלמא, ונתבונן נא: אותו כח רוחני שאנו יודעים שקיים בנו, אותו כח החיות הפנימית שקיים בנו - האם מרגישים אנו אותו, חווים אותו, משתמשים איתו? ואם כן, במה?

בודאי שאנו משתמשים באותה חיות, כי עצם כך שאנחנו מתנועעים, מדברים, חושבים וכו', אין זה אלא מכוחה, אבל האם השימוש הוא שימוש מודע שאדם יודע שהוא משתמש כעת עם כח פנימי, או שהוא משתמש בו מתוך הרגשה שהוא חלק מחלקי הגוף?

לדוגמא: אדם הולך. בודאי שהוא הולך ברגליו, אבל הרי רגלים לבד אינן יכולות ללכת, והראיה כמו שאמרנו: אדם מת איננו יכול ללכת. א"כ בשעה שהוא הולך, הכח המוליך אותו הוא הכח הרוחני שבו. האם בשעה שאדם הולך הוא מזוהה עם הכח הרוחני, או שרגליו ממחרות ללכת ליעד אליו הוא רוצה להגיע, בלי להתבונן כיצד בדיוק נעשה הדבר?

כלומר, בודאי שיש באדם כח רוחני המוליך אותו, השאלה היא האם הוא מודע לכך, האם הוא מזדהה איתו בגילוי או לא. אם אדם מזדהה עם הכח הזה, הרי שכח זה נמצא אצלו בגילוי והוא חווה אותו, נושם אותו. אם האדם לא מזדהה איתו - הרי שבאופן טבעי הוא חש שהוא הולך עם רגליו העשויות מבשר, עור, גידים ועצמות, הוא מזוהה עם החומר, ואם הוא מזוהה עם החומר - העולם הפנימי הרוחני נעלם ממנו, הוא איננו מכיר אותו.

על אף שבודאי הוא מאמין בקיומו ואף יודע שהוא קיים, אבל דומה הוא לאדם שיש לו בביתו כספת ובתוכה מיליון דולר, אלא שלו אין את קוד המנעול של הכספת. הוא עשיר מופלג, אך בפועל אין לו את האפשרות המעשית להשתמש בעושרו.

כולנו עשירים מופלגים, גנוזה בנו נשמה שהיא חלק אלו-ק ממעל. האם יש לנו את ה'קוד' להגיע ל'כספת', לפתוח אותה ולהשתמש בשלל הרב הנמצא בתוכה? בודאי שיש לנו, השאלה היא אם אנו לומדים אותו ומשתמשים בו.

היהודי במיוחד, יתר על שאר הנבראים, הכח העיקרי שנמצא בו הוא נשמתו, הכח הרוחני הגנוז בקרבו, ובעיקר איתו צריך

ללכת, אותו בעיקר צריך לנשום. המודעות שלו, הזיהוי שלו, הוא לא זיהוי של חומר, של ידים, רגלים, בשר, עור, גידים ועצמות. הוא צריך להיות מזוהה בכל רגע כפשוטו עם מציאות הנשמה שבו.

אין זה דבר קשה להיות מזוהה עם הנשמה, זהו רק שינוי של תפיסה.

נישואין - שינוי בזיהוי העצמי

ניתן כמה דוגמאות כדי להבין עומקם של דברים.

נצייר לעצמנו אדם רווק, אשר כל ימיו היה רגיל לסדר יום מסוים, לצורה מסוימת של חיים. הוא חש משוחרר כביכול, ברשות עצמו, אין מי שכובל אותו. בשעה טובה הוא בא בברית הנישואין, ואז החיים מקבלים אצלו סדר אחר. הוא משועבד ל"עזר כנגדו", ושוב איננו משוחרר כפי שהיה.

זהו שינוי של תחושה. אפילו בזמן שהוא מחוץ לבית, אבל במחשבתו הוא יודע שבשעה מסוימת עליו לחזור הביתה. הוא לא רווק שיכול להגיע מתי שהוא רוצה. הוא מזוהה את עצמו כבר כאדם נשוי.

הזיהוי הזה ודאי מוליד הרבה תולדות, אבל זו לא רק ידיעה שהוא נשוי, אלא זיהוי נפשי. כשהוא קם בבוקר הוא כבר מראש לא יקבע פגישה עם מישהו לשתיים בלילה, כי הוא צריך לבדוק מה קורה בבית, ואם הוא קבע פגישה לשעה זו ללא חשבון - זהו סוג של ליקוי נפשי. אדם שהתחתן מבין שהוא חייב להיות מציאותי ולדעת שהוא לא חי לבד. החיים משעבדים אותו להכיר שיש עוד מישהו איתו הוא חי חיים משותפים.

הידיעה הזו שאדם יודע שהוא התחתן, אף אחד לא צריך ללמד אותו. זהו חלק מהתודעה העצמית שלו. הוא מבין לבד: התחתנתי, יש לי מערכת משותפת שאיתה עלי להתמודד.

השינוי, אם כן, הוא בזיהוי, איך הוא רואה את עצמו. הוא לא צריך ללמוד את הדבר, אלא עצם ידיעתו את הדבר יוצרת אצלו תפיסה אחרת לחיים.

השינוי יוצר זיהוי עצמי חדש

כשנתבונן, כל המערכות בחיים נבנים בצורה הזו. אנו עוברים הרבה שינויים.

לדוגמא: אדם נמצא בבית חולים. הוא נצרך לשהות שם שבוע או שבועיים, מכל סיבה שלא תהיה.

ביום הראשון שהוא קם בבוקר, מיד כשפותח את העינים הוא שואל את עצמו: "היכן אני נמצא, מה קורה כאן..." פתאום הוא נזכר: בלילה הלכתי לישון בבית חולים, אז כנראה קמתי בבית חולים. אף אחד לא לקח את מיטתי באמצע הלילה והוציא אותה מבית החולים... כך ביום הראשון.

ביום השני והשלישי, מיד כשהוא קם בבוקר, הוא כבר זוכר היכן הוא נמצא - בבית חולים. ויש לכך משמעות רבה, שכן סדר היום שלו בבית החולים וסדר היום שלו בבית איננו אותו סדר.

לוקח לו איזשהו פרק זמן לעכל את השינוי הזה, להכיר שהוא כבר לא נמצא בביתו, אלא במקום אחר, ולפי זה באופן טבעי הוא מסדר את סדר יומו.

אלו שני משלים, ועתה נתבונן בנמשל.

האדם - נשמה שמולבש עליה גוף

מציאות האדם מורכבת מחומר ורוח, גוף ונשמה. באופן טבעי, העולם אותו אנו מכירים מזוהה עם הגוף, מזוהה עם החומר.

התפקיד שלנו, עוד לפני העבודה המעשית, הוא לזהות את עצמנו באופן שונה, לזהות את עצמנו כמציאות רוחנית, כמציאות של נשמה.

אין הכוונה שאין לנו גוף. ודאי שאנו בעלי גוף. אנו חיים כאן בעולם הזה, בעולם החומר, ולא בגן עדן, אבל באפשרותו של האדם לזהות את עצמו באחת משתי הנוסחאות הבאות:

נוסחה ראשונה - גוף שבתוכו נשמה, כלומר עיקר הזיהוי הוא עם הגוף, אלא שבתוך הגוף נמצאת גם נשמה. נוסחה שניה - נשמה שמולבש עליה גוף, כלומר האדם מזוהה עם הנשמה, אלא שעל נשמתו ישנו לבוש בשם "גוף". ונתבונן נא: האם ישנו אדם המזהה את עצמו עם החולצה שהוא לובש? הרי בלילה היא כבר נמצאת בכביסה ובבוקר הוא לובש חולצה חדשה...

בודאי א"א לומר שאדם לגמרי לא מזדהה עם הלבושים. הרי אם הוא לובש חליפה יפה או בגדים קרועים, הוא מרגיש שינוי בתחושת הנפש, אבל בין זה ובין לזהות את עצמו שהוא חליפה - הדרך רחוקה מאוד... הוא מזהה את עצמו כאדם לבוש.

כשנסתכל על עצמנו כמציאות של נשמה המולבשת בתוך גוף - הזיהוי הנפשי שניתן לעצמנו הוא שונה שינוי תהומי ביחס לזיהוי בו אנו מורגלים - גוף שבתוכו נשמה.

הקדמנו ואמרנו בתחילת דברינו, שאלו לא רעיונות. באים אנו לבטאות עולם שאפשר לממש אותו, להרגיש אותו ולנשום אותו, ושהוא יהיה ודאי לא פחות - ובאמת אף יותר - מהעולם אותו אנו מכירים.

יש באדם נשמה וגוף. הנשמה היא מציאות רוחנית והגוף הוא מציאות גשמית. מישהו מאיתנו מסתפק האם הגוף איננו מציאות מוחלטת? ברור לכולנו שהגוף הוא מציאות מוחלטת ממשית.

כשנשאל בן אדם: האם מסופק אצלך אם הנשמה היא מציאות מוחלטת ממשית, יענה: לא! אני יודע ומאמין שהיא מציאות ממשית. אבל אם נשאל אותו: האם אתה מרגיש את הנשמה כמציאות ממשית? - כאן התשובה בדרך כלל תהיה אחת מהשתיים: או "לא" או "הלואי"...

"חיבוט הקבר" - למי שזיהה עצמו עם הגוף

כאן היא נקודת השינוי שצריך לקבל בחיים!

בעצם, כל אחד מאיתנו יעבור את השינוי הזה. מתי? בשעה שאדם מת והנשמה יוצאת מן הגוף, הוא לא יכול לזהות את עצמו כגוף, כי אין שם מציאות כזו, היא פשוט איננה קיימת. אבל אם האדם ממתין רק לשעת מיתתו, התהליכים של שינוי זיהוי זה הם תהליכים קשים, והם נקראים בלשון חכמינו ז"ל "חיבוט הקבר".

מה הכוונה "חיבוט הקבר"?

שינוי הזיהוי של הנפש הוא יסורים לבן אדם, וניתן דוגמא פשוטה. הזכרנו לעיל דוגמא של אדם שהיה רווק ולאחר מכן התחתן ב"ה. הזיהוי הזה, כל מי שעבר אותו יודע שהוא זיהוי נעים, יש בו קצת קושי אבל הוא די מהיר, לא לוקח הרבה זמן.

יש זיהוי הפכי שהוא מאוד קשה. אשה שהיתה נשואה ורח"ל נהייתה אלמנה, הזיהוי שלה במציאות שנהייתה אלמנה בודדה הוא תהליך קשה מאוד. כל מי שמכיר זאת מקרוב יודע, כי על אף שבשכל האלמנה יודעת: אין בעל, ומהקבר הוא יקום רק בתחיית המתים, אבל בחיי היום יום קשה לה לזהות את עצמה כאשה שחיה לבד. היא התרגלה כבר עשרות שנים לחיים משותפים עם מישהו, ועקירת הרגל זה של חמשים או ששים שנה - הוא קשה מאוד! זהו דבר בדוק ומוכר לכל מי שהכיר אלמנה מקרוב.

כשהנשמה והגוף נמצאים ביחד, ויום אחד האדם מת, במילים אחרות הם כמו בעל ואשה שאחד מהם הלך לעולמו. הפרידה הזו היא קשה מנשוא. אדם שזיהה את עצמו כל החיים בזיהוי של גוף, בשעה שהוא מת, לפתע הנשמה יוצאת מהגוף והוא מרגיש בלתי מזוהה, נלקחה ממנו כל מציאותו. בשעה שהנשמה יצאה מהגוף - עם הנשמה הוא לא מזוהה, כי הוא לא הרגיל את עצמו לזהות את עצמו עם הנשמה. עם הגוף הוא מאוד מזוהה, אבל אין לו אותו. הוא כמו אדם שלקחו לו את הכל.

זהו עומק משמעות המושג "חיבוט הקבר". יש בזה עוד משמעויות, אבל לענייננו החיבוט הוא ההכרה הנפשית של האדם

שכל המציאות שהיתה לו נגמרה, ואין לו תחליף למציאות זו!

אם בשעה שאדם חי יש לו זיהוי עם נשמתו, והגוף הוא בבחינת לבוש - בשעת מיתתו הוא לא יסבול חיבוט הקבר. כמו שאדם הפושט בלילה את בגדיו, שם אותם בכביסה, ומכין בגדים נקיים למחר - אין לו במעשיו קושי נפשי כלל. אדרבה, הבגד של אתמול כבר מלוכלך קצת ומאוד נעים ללבוש בגד נקי למחרת בבוקר. אין לו קושי להחליף לבושים. ק"ו אם החולצה שהוא לבש היום היא ישנה והחולצה שילבש מחר היא חדשה.

אדם המזהה את עצמו כנשמה המולבשת בגוף, נשמה שיש עליה לבוש הנקרא גוף - תהליך המיתה שלו הוא כאותו אדם הפושט חולצה ישנה ולבוש חולצה חדשה. בשעה שאדם יוצא מן העולם מלבישים אותו בגדים, רק לא בגדים הנקראים "גוף", אלא סוג לבוש רוחני, כעין ה"כתנות אור" שהיו לאדם הראשון. הרי שלקחו ממנו חולצה ישנה ונתנו לה חולצה חדשה, תהליך קל ומאוד נעים.

למי כן קשה תהליך המיתה? כמו שאמרנו, לאדם שהזיהוי שלו במשך חייו היה - גוף שבתוכו נשמה, והזיהוי שלו עם הנשמה הוא קלוש מאוד. אדם כזה, בשעה שהוא מת, כל הזהות העצמית שהיתה לו נלקחת ממנו. הוא מרגיש: איבדתי את הכל! ובמקום זה נותנים לו נשמה שהיא באמת אוצר עליון, אבל מחמת שלא זכה להכירה עדיין, הוא איננו יודע איך משתמשים איתה, ולכן הוא מרגיש את עצמו אבוד לחלוטין.

הרי, שאת שינוי הזיהוי הזה, מאדם החש את עצמו כגוף שבתוכו נשמה לאדם החש את עצמו כנשמה מולבשת בגוף - כל אחד ואחד מאיתנו יעבור, אלא שיש לנו בחירה מתי לעבור זאת ואיך לעבור זאת: האם לעבור זאת בזמן שאנו חיים כאן בעולם הזה, או רק בשעת המיתה; האם התהליך יהיה תהליך הדרגתי, בנוי בצורה שאיננה כל כך כואבת, או לקבל זאת כמו מכת חשמל בבת אחת.

רשעים בחייהם קרויים מתים

יתר על כן, אם האדם מחכה לתהליך השינוי עד יום המוות, הרי שכבר עכשיו הוא מת! מדוע? כי הרי הכח המחיה את האדם הוא הכח הרוחני שבתוכו, נשמתו. כאשר האדם מזהה את עצמו כגוף, הרי שאיננו מזהה עם הנשמה, וא"כ אפילו עכשיו הוא כמו מת.

על זה אמרו חז"ל: "רשעים אפילו בחייהם קרויים מתים" (קהלת רבה ט, א), כי הרי כל אדם בשעה שאין בו נשמה, רק גוף - הוא נקרא מת. אם אדם בשעה שהוא חי כאן בעולם אין לו זיהוי עם הנשמה שבו, הרי שהוא כאדם בעל גוף ללא נשמה - מת כפשוטו! גם אם חז"ל הקדושים לא היו אומרים זאת, היינו מבינים זאת לבד. הוא מת מחמת שאין לו חיות פנימית.

כשנתבונן סביבנו נראה, שהעולם כולו רדוף אחרי תענוגות החומר. כל אחד יש לו איזה סוג תענוג שהוא יותר נמשך אליו, מי בכה ומי בכה, אבל המכנה המשותף כמעט בכלם הוא, שעולם החומר שובה אותם, הם נמצאים בבית הסוהר של הרדיפה אחר החומר.

אדם שרדוף אחרי החומר ומזהה את עצמו עם החומר - חייו הם חיי מוות! אנו יוצאים החוצה ורואים אנשים. כולם מחפשים משהו, אף אחד מהם לא יודע בדיוק מה. מרגישים רק שמהו חסר בתוכם. זה חושב שאם ילך ל'קונצרט' יתמלא החסרון, והשני חושב שטיול למקום אחר תועיל לו. אחרי שחוזרים, במקרה הטוב היתה תועלת לאותו רגע, אולי ליום אולי ליומיים, הטיול בחו"ל הוסיף עוד שבוע, ואחרי זה - משהו בתוכו עדיין יבש, משהו בתוכו חסר.

מה חסר שם בתוך תוכו?

לא **משהו** חסר, אלא **הכל** חסר, אין כלום! האדם הוא נשמה המולבשת בגוף, וכשהוא מזהה את עצמו עם הגוף, חסר לו הכל!

אם אדם לא הצליח לגמור את החודש כי יש לו שמונים אחוז מהמשכורת, הרי שעוד איכשהו הוא שורד. אבל אם אין לאדם פרוטה אחת להתחלת החודש - הוא אבוד לחלוטין!

המציאות של אדם המזהה עם החומר היא מציאות של אדם מת. כמו אדם שנמצא בנהר והוא עומד לטבוע, הוא מרגיש שאלו הן הדקות האחרונות שלו עלי אדמות, הוא מנסה בכל כוחו לחיות.

עולם במצב 'גסיסה'

מצב דורנו הרדוף כולו אחרי החומר, הוא כמצבו של חולה אנוש הנקרא בלשון חז"ל "גוסס". אין כמעט חיות היום. חומר רודף חומר, עוד ועוד חומר, ללא קץ וללא גבול. יש פרסומים, יש מודעות ואדם נגרר לעוד ועוד דברים. הוא עובד בשביל לקנות, קונה בשביל לאכול וכו', הוא רדוף אחר החומר. מצב כזה הוא מצב של מת!

במצב הזה כולנו צריכים תחיית המתים. זה לא משל, זו לא מליצה, זו מציאות!

מהי תחיית המתים? - שהנשמה תחזור בחזרה לגוף. בשעה שאדם מת נשמתו יוצאת מן הגוף, ובתחיית המתים הנשמה תחזור אל הגוף. אבל מה החילוק בין לפני שהוא מת לאחרי שהוא מת?

לפני שהוא מת הוא זיהה את עצמו כגוף, והנשמה היתה בתוכו, וכיון שלא זיהה את עצמו עם הנשמה באופן מוחלט, היא חייבת לצאת משם, זה לא המקום שלה. דומה הדבר לאדם ששכר דירה, וכעת נגמר החוזה ועליו לפנות את הדירה. כשהנשמה נמצאת בגוף, היא מרגישה שם כמו שכירות. נגמר הזמן, הגיע תאריך הפינוי, חייבים לצאת.

אבל אם אדם מזהה את עצמו עם הנשמה - הרי שכאן המקום שלו, מדוע שהוא ילך, הוא הבעלים! במיקרה הטוב מחליפים בגדים, אבל למה ללכת מכאן?!

זהו החילוק בין האור של תחיית המתים שיהיה לעתיד לבוא לבין האור שאנו נמצאים בו היום. לעתיד לבוא, כשהנשמה תחזור לגוף, היא תחזור עם זיהוי של נשמה מולבשת בגוף, וגם לעתיד לבוא תהיינה החלפות של לבושים, אבל המציאות שהיא מציאות הנשמה, היא מציאות מוחלטת, קיימת, היא איננה צריכה להסתלק.

המצב העכשווי של העולם הוא מוות פיזי כפשוטו, החיים שיש לנו הם אפילו לא אחד חלקי אלפית האחוז של החיות הטמונה בנשמה. זהו ניצוץ של ניצוץ. זה מה שנשאר היום.

שינוי זהות כנוי המתגייר

כדי שלא נמות לגמרי, מוכרחים אנו להעמיד מבנה של חיים באופן שונה, ליצור בתוכנו זיהוי עצמי שונה, וכדי להבין תוכנו של זיהוי זה, נתבונן במשל נוסף.

בשעה שעמדו רגליהם של ישראל במעמד הר סיני, נקבע מיהם יהודים בעולם ומיהם גויים. אבל בזה לא נחתמה הפרשה, שהרי ביד כל גוי [כמעט כל גוי] לשנות את הזיהוי שלו מגוי ליהודי ע"י שיתגייר [כמובן עפ"י כל דיני גרות]. אם הוא רוצה להתגייר, והוא מל וטובל ומקבל עליו לקיים את כל התורה כולה ככל הלכותיה, משפטיה ודקדוקיה - הרי שבזה משנה הוא את הזיהוי העצמי שלו מגוי ליהודי.

זהו תהליך שהופך אותו לאישיות אחרת לגמרי. מתחילה היה גוי ועכשיו יהודי. זהו שינוי זהות מוחלט.

כשנתבונן במשל, נבין שהנמשל לא פחות מזה! צריכים אנו לעבור שינוי זהות ממשי. כמו גוי המתגייר שעובר שינוי של זהות מגוי ליהודי, כך גם כשרוצים אנו לשנות את הזיהוי שלנו מזיהוי עם עולם החומר [שהוא עולמו של אדם, עשו נטל אותו ולא יעקב] לזיהוי עם עולם רוחני - זהו מעין התהליך של גר שמשנה את הזיהוי שלו מגוי ליהודי.

המעשים שהגוי עושה כדי להשתנות להיות יהודי אורכים כמה דקות: ברית מילה, טבילה, ותוך חצי שעה הוא אחרי הכל. אבל זהו מעשה שהופך אותו לגמרי.

אם אנחנו סבורים שתפקידנו בחיים הוא לתקן מעשה פלוני או מעשה אלמוני, צריך לדעת שזו טעות! אין הכוונה שכל מה שאנחנו עושים בסדר. בודאי שלא. לב יודע מרת נפשו כל אחד אלו מעשים אינם רצויים ועליו לשנותם, אבל משל למה הדבר דומה, לגר שבמקום להתגייר החליט: אני אלך בהדרגה, אקיים היום מצוה אחת, למחרת מצוה שניה וכו', שפשוט וברור שהמצוה הראשונה שיקיים אין לה תוקף של מצוה, כי הוא עדיין גוי, וממילא מצוותו איננה מצוה.

ודאי שהמשל אינו דומה לנמשל, כי יהודי שמקיים מצוה תמיד יש בה אור רוחני. באנו רק לחדד את הדברים שנבין: התהליך

שנדרש מאדם בזמננו אינו תהליך של תיקון זוטא, אלא מהפך בכל צורת החיים!

משל למה הדבר דומה, אדם נוהג ברכבו, ובאמצע הדרך מגלה שיש פנצ'ר בגלגל. הוא עוצר בצד, מפרק כמה ברגים, מחליף גלגל וממשיך לנסוע. אבל מה קורה אם הוא ח"ו עבר תאונה עם משאית והרכב נמחץ לקיר? חוץ מלמכור את השלד אין מה לעשות עם הרכב, אי אפשר לתקן אותו. באפשרותו לבקש פיצויים מהביטוח. אם יספיק - שיקנה רכב חדש, אם לא - שיקח הלוואה מהבנק, אבל הרכב הקודם - נגמר! כאן עליו להתחיל נקודה חדשה!

נבין שהמצב בו אנו נמצאים הוא כמו אדם שעבר תאונה עם משאית ונמחץ לקיר, לא נשאר כלום!

אלא שכל כך נשחקנו במציאות העכשווית של העולם, שאפילו לא שמים לב לנעשה איתנו. כל המציאות היא כל כך חומרית. אדם מסתפק בקריאת עלון תורני טוב בשבת, ואולי גם מזדמן לו לשמוע שיחה מוסרית פעם בשבוע, אבל היכן מונחים כל החיים שלו? היכן הזיהוי שלו? המציאות של האדם הממוצע שהוא לגמרי רחוק ממה שצריך להיות!

תירוצים לא נותנים חיים...

יאמר אדם: אין לי זמן, אני עסוק, יש לי אשה, ילדים, צריך פרנסה. הכל נכון, אבל משל למה הדבר דומה, אדם נמצא בבית חולים, חולה במחלה קשה בכליה. הרופא מסביר לו: או השתלת כליה שעלותה שלושים אלף דולר, או תוך חודשיים הכל נגמר, אתה מת!

אומר החולה לרופא: המצב שלי קשה, אין לי אפשרויות...

אומר לו הרופא: אין אפשרויות אז מתים! אין גמ"ח שמחלק שלושים אלף דולר, המדינה לא מתקצבת, זה מה שיש! תחליט: או שאתה משיג את הסכום וממשיך בעז"ה לחיות, או שחלילה תמות!

כל ההתנצלויות, כל התירוצים, אפילו שהם צודקים במאת האחוזים - להחיות אותו הם לא יחיו! אפשר להוציא ספר של תירוצים, אבל חיים מתירוצים - אף אחד לא יכול לקבל!

אפילו אם יהיו לאדם צורך של תירוצים מדוע החיים שלו מזוהים עם החומר, ואפילו בי"ד של מעלה יחתמו עליהם, אבל בסוף החתימה הם יוסיפו: מת ביושר!... הוא צודק בכל מה שעשה, אבל במציאות אין לו חיים.

אי אפשר לקנות את החיים בצורה שהיא היפך המציאות. אדם ינסה ללכת על הראש חצי דקה, אולי יצליח. אבל קבוע ללכת כך - אף אחד לא מעלה על דעתו. המציאות שלנו היא פשוט חיים הפוכים. ובלשון חז"ל נקרא דבר זה: "עולם הפוך ראיתי" (פסחים נ ע"א), הכל כאן הפוך. במקום שהנשמה תהיה מרכז החיים, והגוף יהיה איזה לבוש דק שאיתו משתמשים, המציאות היא הפכית לחלוטין. אנחנו מזוהים כל הזמן עם החומר, ומרגישים שעושים טובה לבורא עולם כשבאים פעם בשבוע להשתתף בשיעור תורה...

זה הפוך לגמרי מהמציאות! לא ראיתי אדם האוכל ביום חמישי בלילה פרוסת עוגה ואומר: "יצאתי ידי חובת אכילה לכל ימות השבוע"... מדוע? כי הוא רעב! זה לא יעזור שהאדם יאמר יצאתי ידי חובה, הבטן מרגישה תחושת רעב ועליו לאכול משהו.

אם נרגיש רעב רוחני כמו שאנו מרגישים את הרעב הגשמי - פתרנו את כל הבעיות של החיים. הבעיה של החיים היא הזיהוי עם החומר. אנשים חושבים שהבעיה שלהם היא בעיה פרטית. זה יש לו בעיה בזה, השני יש לו בעיה בדבר אחר. הכל נכון, אבל מאחורי כל זה עומדת בעיה שורשית, והיא: שהמציאות שלנו אינה המציאות האמיתית שצריכה להיות.

"יתומים היינו ואין אב"

התחלנו בצורה נכונה, התרחקנו לאט לאט, עד שבסוף שכחנו לגמרי מי אנחנו.

נאמר בפסוק: "יתומים היינו ואין אב" (איכה ה, ג), וכבר עמדו המפרשים על כפל הלשון - "יתומים היינו" וגם "אין אב", הרי אם אין אב בודאי שהילדים יתומים?

אלא, שכאשר האבא נפטר, היתום זוכר את היטב את אביו, כואב לו, אבל לאט לאט הוא שוכח אותו יותר ויותר. אם אדם הגיע למצב שהוא יתום ואפילו לא **זוכר** שמעולם היה לו אבא - זהו "יתומים היינו ואין אב", כלומר אנחנו אפילו לא זוכרים שהיה לנו אב!

היינו במצב תקין של אדם שנברא עם נשמה שניתן לה לבוש זך, לבוש טהור - גוף, ובמשך הזמן הפכנו את היוצרות: עשינו את הנשמה לטפל ואת הגוף לעיקר. לאט לאט התחלנו לשנות את האחוזים. בתחילה העיקר היה שבעים אחוז והטפל שלושים. לאט לאט 'הזזנו' את יחס האחוזים: שבעים ואחד - עשרים ותשע, שבעים ושתיים - עשרים ושמונה וכו', עד שבסוף הגענו למאזן של תשעים ותשע נקודה תשע גוף, ואפס נקודה אפס אחד נשמה... תפיסת החיים צריכה לקבל שינוי גמור, שינוי מוחלט, זיהוי של מציאות לגמרי שונה.

שינוי הזיהוי - תהליך הדורש זמן

הזיהוי הזה עליו אנו מדברים, אינו יכול להיות קיים באדם ע"י שמיעה חד פעמית של הדברים. הוא חייב לעבור תהליך נפשי על מנת לעכל מי הוא באמת!

לדוגמא: בשעה טובה נולד לאדם בן. באמצע הלילה הוא מתעורר ושומע מישהו בוכה. בלילה הראשון שהוא ישן עם התינוק הוא לא קם בכלל. לוקח לו שביב שניה לקלוט שנוולד לו בן לפני כמה ימים וכעת הוא בוכה. הוא רגיל שאם שומע בכי, כנראה שהוא מגיע מהשכן מלמטה או מהשכן מלמעלה, אצלו אין כזה דבר. כשעוברים עשרים שלושים שניות והשינה מעט שקעה, הוא קולט שודאי זה בנו שבוכה כאן.

כלומר, לוקח לו זמן לעכל את השינוי, כמו שדיברנו והזכרנו.

גם בנוגע לשינוי הזיהוי של האדם, נדרש לכך זמן. אין שינויים קיצוניים. שינויים קיצוניים הם רק חורבן ואסון. שינוי אמיתי צריך להיות מובנה, בהדרגה, עליו לבוא מתוך תהליך נפשי של האדם.

משל למה הדבר דומה? אדם נכנס למשרד למכירת דירות ומבקש לראות תוכניות של דירות. מראים לו תוכניות שונות במשך חצי שעה, שעה, בודק מה מתאים לו לפי הצרכים שלו. מביא את אשתו, מראה לאביו, הולך, חוזר, עד שסוף סוף הגיע להחלטה: זו הדירה בה אני רוצה!

הוא שואל את הפקיד כמה משלמים, וכשנאמר לו הסכום, מיד הוא רושם צ'ק ושואל: "אפשר לקבל מפתח?"...

"איזה מפתח", תמהים האנשים, "אלו בסה"כ תוכניות. הבנין עדיין לא עומד, על מה אתה מדבר?! אתה כעת חותם על החוזה, וכשנמכור שליש מהדירות - אז רק נתחיל לבנות את הבנין, ובעז"ה תוך שנתיים הדירה תהיה מוכנה".

אבל לו אין סבלנות, הוא רוצה את המפתחות יחד עם התוכניות, מיד!!!...

כשנביט בדברים נבין ששמיעת דבר והבנתו - היא בגדר תוכנית. יכול להיות שזו תוכנית אדריכלית טובה מאוד, אך מתוכנית אין עדיין בנין. ברגע שיש תוכנית, עכשיו צריך להביא קבלני עבודה ולהתחיל במלאכת הבניה.

אם מבינים אנו שידעת הדברים היא רק בגדר תוכנית, נבין כי השלב הבא הוא להתחיל לבנות מערכת של חיים פנימית, ובניית מערכת, כמו במשל של הבנין, לוקחת שנתיים לפחות, תלוי כמה קומות רוצים לבנות. ואם בונים מגדל שלושים קומות, הבניה תימשך הרבה יותר זמן.

נפש האדם קצת יותר עמוקה ויותר גבוהה מבנין בן שלושים קומות, ממילא תהליך הבנין העצמי עשוי לקחת זמן רב.

צורת העבודה המעשית

כמו שהגדירו כאן בהתחלה, זוהי "הרצאת מבוא". מה כוונת הדברים?

בדברים הללו העמדנו נקודת בסיס, נקודת הסתכלות נכונה היכן האדם צריך להעמיד את עצמו, אבל כמו שאמרנו זה בגדר תוכנית, וכאשר אדם מגיע להסכמה שזו התוכנית, הרי שהוא מתחיל לבנות מערכת של עבודה מעשית.

העבודה המעשית היא ענין של הדרגה וענין של זמן וענין של תהליך. כמו בגשמיות, יכול אדם לראות תוכנית של דירה שתמצא חן בעיניו, אבל מחיר הדירה הוא פי שתיים ממה שתכנן לשלם. תוכנית כזו היא עדיין לא ראה בשום מקום, אבל גם מחיר כזה הוא לא ראה בשום מקום... יש לו תכונים טובים, רעיונות טובים, אבל הוא לא מוכן או לא רוצה לשלם עליהם את מחירם...

אם יש אנשים שהחליטו שזו התוכנית שלהם - השלב הבא הוא להחליט להוציא את התוכנית מהכח לפועל, וזאת ע"י נכונות והסכמה לעבוד.

אני אגדיר את הדברים במילים ברורות: כולנו חיים בעולם של חומר. כמו שהארכנו וביארנו, מזוהים אנו עם עולם החומר, ועם העולם של הרוח אנו הרבה פחות מזוהים.

כשנתבונן בעולם של החומר, ברור לכל אחד מאיתנו, שאם אדם רוצה לפרנס משפחה בכבוד, הוא לא יקנה כרטיס לוטו פעם בשבוע, יזכה בפרס, ומזה תהיה לו פרנסה לשבוע. גם אדם שקונה כרטיס לוטו, עובד הוא בעבודה מסודרת, רק בנוסף יש לו כמיהה אולי יקרה איזה נס, ולכן בתוספת לעבודתו קונה כרטיס בכמה שקלים, ואם יקרה הנס - יפסיק לעבוד.

אבל כל זמן שלא זכה, הוא אמנם מחזיק את הכרטיס ביד, אך לא מגיש עדיין מכתב התפטרות למעסיק שלו...

אדם מבין שאף אם לפעמים ישנן כל מיני זכויות, אבל הצורה הנורמלית של החיים היא שבשביל לפרנס משפחה קמים מוקדם בבוקר ועובדים מהבוקר עד הערב. יש כאלו ששעות העבודה שלהם קצת שונות, אבל זהו תהליך יומי, עבודה מעשית, חיים שבונים אותם.

אדם לא יכול לבנות מערכת עבודה שתהיה תלויה במצב הרוח שלו: אם הוא נרדם בלילה - יגיע לעבודה, ואם התינוק העיר אותו או אחד מבני משפחתו הכעיס אותו - לא יגיע... שום מקום עבודה לא יחזיק עובד כזה!

כולנו מבינים שעולם החומר בנוי בצורה כזו, שאם אדם רוצה לעבוד במקום מסודר עליו להגיע לעבודה בזמן. יש לו ימי מחלה, ימי חופשה במשך השנה, אבל יש תבנית, עובדים! הדבר הזה הוא ברור לכל בר דעת, אין בו שום צל של ספק.

כשבאים לדבר בעולם רוחני, שם נראה לאנשים שהדבר שונה לחלוטין. עם עולם החומר אנו מזוהים, ולכן אנחנו מרגישים את מציאותו, וברור לנו שבכדי לבנות מערכת פשוטה של חיים נורמליים, לא בשביל להתעשר אלא בשביל שתהיה פרנסה ולחם לאכול ובגד ללבוש, צריך לחיות ולעבוד.

אלא שבעולם הרוח הדברים הללו לא כל כך ברורים, מחמת שעולם הרוח הוא הרבה פחות מוחשי אצלנו, אנחנו פחות נושמים אותו, ולכן נראה לנו שאפשר לרכוש דברים משיחה כאן, מרעיון שם, מאיזו הרצאה בחג, מאיזה סופשבוע באיזה מקום... הכל טוב, הכל נפלא, אבל כל אלו הם בבחינת 'מגדנות' המוגשות בסוף הארוחה. מהן אי אפשר להיות שבע.

אם רוצים באמת לבנות מערכת תמידית של הרצאות, על השומעים לדעת כי זו איננה מערכת של הרצאות, זו מערכת של עבודה! אין בעיה להרצות ולהרצות, והדברים נשארים בגדר תיאוריה, אפשר גם להוציא מהם ספר ולשלוח אותו בכל העולם כולו, ואף אחד לא מיישם את הדברים!

בדברים הללו מונח תהליך של עבודה, תהליך של התקדמות. אם יש נכונות מצד האנשים, אם הם מתחברים אל הדברים ומרגישים שברצונם לבנות את חייהם על פיהם - נשתדל להמשיך ולדבר כפי הכוחות שהבורא יתן בעז"ה.

אבל ההמשך הוא מותנה, לא בגדר של תנאי חיצוני, אלא זהו המבנה של הדבר, שכאשר האדם רוצה שהדברים יהיה להם בנין אמיתי, הרי שנצרך תהליך של בניה, תהליך עקבי. כשרוצים לבנות בנין, כל בוקר מגיעים הפועלים, מניחים עוד לבנה ועוד לבנה. לא פעם לבנה בצד הזה ופעם לבנה בצד הזה, ולא מתחילים בבניית המרפסת של הקומה השלישית... הכל עובד בצורה מסודרת, אריח על גבי לבנה ולבנה על גבי אריח.

כך גם לענייננו. ברצוני שהדברים יהיו ברורים: לא מדובר כאן על הרצאות, אלא על בנין של חיים, ולשם כך מוכרח שאנשים יקדישו לכך את החיים.

יתן ה' יתברך, שהדברים יהיו לתועלת, שיתקבלו על לב השומעים, ונזכה כולנו להגיע למצב שהעולם שלנו יהיה עולם של נשמה, איתה נחיה בגילוי, אותה ננשום, אותה נחווה, נקדיש את חיינו ליעוד שלגביו הקב"ה שם אותנו בעולם, ונבין שאיננו עושים בזאת טובה לאף אחד, אלא בונים אנו את עצמנו לטוב לנו כל הימים - בעולם הזה ובעולם הבא.

- [דע את עצמך] 1]
- [המיטב של בלבבי] 2]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/אני-נשמה/001-את-עצמך-001-אני-נשמה>

Links

[1] <https://bilvavi.net/daes.atzmecha>

[2] <https://bilvavi.net/best.of.bilvavi>